Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2026–2027

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

36

Vragen van **Maes** (VVD) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *het artikel «Russische atleten en ploegen weer welkom op Olympische Spelen na besluit IOC»* (ingezonden 13 juli 2026).

Antwoord van Minister **Berendsen** (Buitenlandse Zaken), mede namens de Minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport (ontvangen 18 september 2026).

Vraag 1
Bent u bekend met het bericht «Russische atleten en ploegen weer welkom op Olympische Spelen na besluit IOC»?[1]

Antwoord 1
Ja.

Vraag 2
Hoe beoordeelt u het besluit van het Internationaal Olympisch Comité (IOC) om de schorsing van het Russisch Olympisch Comité (ROC) voorlopig op te heffen, in het licht van de realiteit dat er door de Russische agressie inmiddels meer dan 600 Oekraïense atleten en coaches zijn vermoord, er nog zeker 19 in Russische gevangenschap verkeren en er 13 als vermist staan geregistreerd?

Antwoord 2
Het kabinet is teleurgesteld in het besluit[2] van het IOC van 7 juli jl. waardoor zowel individuele atleten als teams uit Rusland weer onder voorwaarden kunnen deelnemen aan de Olympische en Paralympische Spelen. Het kabinet stelt vast dat het signaal dat hiervan uitgaat haaks staat op het eerder door het kabinet ingenomen standpunt over de onwenselijkheid van deelname door Russische en Belarusissche sporters. Het IOC maakt op een later tijdstip bekend of dit besluit betekent dat atleten en sportteams uit Rusland onder eigen nationale symbolen – zoals een vlag en volkslied – mogen deelnemen. Het kabinet is tegen deelname van Russische en Belarusische sporters onder nationale vlag of met nationale symbolen aan internationale sportwedstrij-

[1] NOS, 9 juli 2026, «Russische atleten en ploegen weer welkom op Olympische Spelen na besluit IOC» https://nos.nl/artikel/2622090-russische-atleten-en-ploegen-weer-welkom-op-olympische-spelen-na-besluit-ioc

[2] IOC provisionally lifts suspension of Russian Olympic Committee – Recommendations to IFs with regard to Russian athletes' participation no longer applicable

ah-tk-20262027-36
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2026

den, vanwege de Russische agressieoorlog tegen Oekraïne en de faciliterende rol die Belarus daarbij speelt. In dat licht beoordeelt het kabinet dit besluit als betreurenswaardig en niet in lijn met het door het kabinet gewenste beleid. Tegelijkertijd is het IOC een internationale autonome sportorganisatie die zelf over de deelname van Russische en Belarusische sporters gaat.
Het kabinet staat hierover ook nauw in contact met Oekraïne, dat volgens het Oekraïense Ministerie van Sport als gevolg van de Russische agressie meer dan 700 sporters heeft verloren en meer dan 900 sportfaciliteiten vernietigd of beschadigd heeft zien worden. Dit mag niet zonder consequenties blijven.

Vraag 3
Hoe duidt u het feit dat het IOC deze schorsing opheft, terwijl de oorspronkelijke reden voor de schorsing (namelijk: het inlijven van regionale sportbonden uit geannexeerde Oekraïense gebieden door het ROC) door Rusland niet ongedaan is gemaakt of gecorrigeerd?

Antwoord 3
Het IOC geeft als reden voor het opheffen van de schorsing dat het Russisch Olympisch Comité geen sportorganisaties uit gebieden die onder de jurisdictie van het Olympisch Comité van Oekraïne vallen meer als lid heeft. Dit laat onverlet dat het kabinet deelname aan sportevenementen in Nederland van Russische en Belarussische atleten en sportteams onder eigen vlag en nationale symbolen onwenselijk acht. Het kabinet zal daarom binnen de beschikbare mogelijkheden al het mogelijke doen om deelname te voorkomen; dat geldt voor nationale sporters, landenteams en clubteams uit beide landen.

Vraag 4
Hoe beoordeelt u de haalbaarheid van zogenaamd «neutrale» Russische deelnemers of ploegen, wetende dat topsport in Rusland veelal onlosmakelijk verbonden is met de staat en dat veel topsporters direct gelieerd zijn aan het Russische leger en de veiligheidsdiensten?

Antwoord 4
Binnen die strikte kaders acht het kabinet de deelname van neutrale Russische sporters haalbaar. Historisch is er een sterke verwevenheid tussen sportorganisaties en -clubs en de belangrijkste instituties in Rusland, waaronder het Russische leger en de veiligheidsdiensten. In het geval van neutrale deelname maken sporters echter expliciet en bewust de keuze om de band met hun land in de sportieve context te verbreken, door niet onder de Russische vlag te sporten en zich niet te laten eren met het volkslied van hun land.

Vraag 5, 6 en 7
Deelt u de zorg dat het toelaten van Rusland tot het meest prestigieuze sportevenement ter wereld bijdraagt aan het witwassen van Russische oorlogsmisdaden in Oekraïne en kan bijdragen aan het legitimeren van de Russische staat op het wereldtoneel?
Deelt u de opvatting dat het IOC besluit het risico in zich draagt het signaal af te geven, namelijk dat oorlogsmisdaden zonder langdurige of fundamentele consequenties blijven, en daarmee straffeloosheid aanwakkert? Zo ja, wat gaat u hier dan aan doen? Zo nee, waarom niet?
Deelt u de zorg dat dit besluit kan dienen als een onwenselijke opmaat naar de bredere politieke rehabilitatie van het regime van Poetin, en bent u het ermee eens dat hiervan geen sprake mag zijn zolang de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne voortduurt?

Antwoord 5, 6 en 7
Het kabinet deelt de zorg dat dit besluit een eerste stap kan zijn richting bredere normalisatie en herintegratie in sportieve en niet-sportieve fora. Het kabinet ziet dat Rusland sport inzet voor politieke doeleinden. Het besluiten tot een ander beleid in een context van doorlopende escalatie door Rusland in haar oorlog tegen Oekraïne, kan een bredere en onvoorziene signaalwerking hebben.
Zolang de Russische agressie, mede gefaciliteerd door Belarus, doorzet, blijft druk op Rusland en steun aan Oekraïne een prioriteit voor het kabinet. Het

kabinet zal alles binnen de beschikbare mogelijkheden doen om normalisatie van Rusland en Belarus in internationale sportevenementen tegen te gaan.

Vraag 8
Hoe schat u de kans in dat er in de huidige Russische context werkelijk onafhankelijke dopingcontroles worden uitgevoerd?

Antwoord 8
In de huidige Russische context hebben het IOC en het Wereld Anti-Doping Agentschap WADA maatregelen genomen waarbij er streng toezicht wordt uitgeoefend op de Russische antidopingorganisatie RUSADA en de uitvoering van dopingcontroles wordt gedelegeerd aan het *International Testing Agency* (ITA). Het kabinet vindt het goed dat deze organisaties waarborgen inbouwen zodat er daadwerkelijk onafhankelijke dopingcontroles kunnen worden uitgevoerd op Russische sporters.

Vraag 9 en 10
Wat vindt u van de verklaringen van onder meer Estland en Litouwen, waarin dit besluit van het IOC stevig wordt veroordeeld en de oproep is gedaan om Europese financiering aan het IOC op te schorten, omdat sport geen achterdeur mag zijn voor het normaliseren van agressie?
Bent u bereid om zich aan te sluiten bij de inzet van Estland en Litouwen, en in Europees verband de mogelijkheid te verkennen om EU-subsidies en -financieringsprogramma's (zoals het Erasmus+-programma) aan het IOC op te schorten of te bevriezen totdat deze beslissing wordt teruggedraaid? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 9 en 10
Het kabinet steunt deze verklaringen. Daarom heeft de Minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport, op initiatief van Estland, een brief ondertekend gericht aan de verantwoordelijk EU-commissaris. Deze brief is ondertekend door acht andere EU-sportministers.
Aanleiding voor de brief was dat meerdere internationale sportfederaties atleten uit Rusland en Belarus weer volledig toelieten tot sportevenementen, dus onder eigen vlag en nationale symbolen. In de brief wordt benadrukt dat Rusland en Belarus internationale sport nog steeds gebruiken voor politieke doeleinden, dat Oekraïense sporters door de oorlog niet onder gelijke omstandigheden kunnen trainen en deelnemen, en dat sport niet los kan worden gezien van politiek wanneer het door Russische en Belarusische regimes wordt ingezet.
De brief benadrukt verder dat de Russische agressieoorlog een schending is van het internationaal recht en van fundamentele waarden van de internationale sport.
De Eurocommissaris wordt in de brief verzocht om aanvullende stappen te nemen door EU-financiering en toegang tot EU-platforms op te schorten voor sportorganisaties, zoals het IOC, die niet handelen in lijn met principes als respect voor mensenrechten, de rechtsstaat en vreedzame betrekkingen tussen landen.

Vraag 11
Ziet u mogelijkheden om, in overleg met de gastlanden van de komende Spelen (de Verenigde Staten voor de Zomerspelen van 2028 en Frankrijk voor de Winterspelen van 2030), te spreken over de inzet van gerichte visumrestricties om deelname van Russische sporters met aantoonbare staats- of legerbanden te voorkomen?

Antwoord 11
Het kabinet zet zich binnen de beschikbare mogelijkheden in om deelname van Russische en Belarusische sporters onder eigen vlag en nationale symbolen tegen te gaan. Het onderwerp staat geagendeerd op Europees niveau, en het kabinet pleit voor een gezamenlijke, gecoördineerde aanpak binnen het Schengengebied. Het visumbeleid van derde landen, waaronder de Verenigde Staten, valt onder hun eigen nationale bevoegdheid. Het Nederlandse kabinet heeft daarop geen directe invloed, maar voert wel, onder andere in EU-verband, gesprekken met de VS over visumbeleid.

Vraag 12
Bent u bereid om er op korte termijn voor te zorgen dat er een krachtig en eenduidig Nederlands geluid richting het IOC gaat, met als inzet dat de rehabilitatie van Rusland onbespreekbaar is zolang de oorlog in Oekraïne voortduurt?

Antwoord 12
Het kabinet zal zich binnen Europese en internationale gremia blijven inzetten om tot een gezamenlijke reactie te komen op de deelname van Russische en Belarusische sporters onder eigen vlag en nationale symbolen.